

Boendeplan för särskilt boende för personer med funktionsnedsättning enligt LSS och SoL 2020 – 2030

Region Östra söderort

som omfattar följande stadsdelsförvaltningar:
Farsta, Skarpnäck och Enskede-Årsta-Vantör.

Syfte och mål med boendeplanen

Stockholms stad tar årligen fram en stadsövergripande boendeplan. Stadsdelsförvaltningarna har i sitt ansvar att tillsammans inom regionerna tar fram en regionsplan som utgör de delar som sedan sammanställs i den stadsövergripande boendeplanen. Den stadsövergripande boendeplanen beslutas av kommunfullmäktige.

Syftet med den stadsövergripande boendeplanen är att öka Stockholms stads möjligheter att tillgodose brukares behov och önskemål vad gäller bostäder med särskild service inom valfrihetssystemet. Syftet är även att öka variationen i utbudet av bostäder, planera för utbyggnad av särskilda profilbostäder och tillsäkra en geografisk fördelning av bostäder över hela staden.

Målet med den stadsövergripande boendeplanen är att så långt som möjligt kunna tillgodose behoven av bostäder med särskild service inom staden, samt att minska antalet icke verkställda beslut och antal placeringar utanför valfrihetssystemet avseende bostad med särskild service.

Stadsdelsnämnderna ansvarar för att beställa boenden inom sitt stadsdelsområde. Socialförvaltningen följer upp resultatet av stadsdelsförvaltningarnas arbete. Stadsdelsförvaltningarna ansvarar också för att tillsammans med övriga förvaltningar inom regionen årligen göra en boendeplan. Regionens boendeplan redovisas och godkänns av respektive stadsdelsnämnd.

För ytterligare bakgrund, definitioner, målgrupper och beskrivning av boendeplanen se bilaga 2.

Befintliga boenden

I boendeplanen delas bostäder in i följande kategorier:

- A- Gruppboende LSS, som är yrkrävande.
- B- Gruppboende LSS, som bör vara friliggande.
- C- Gruppboende LSS, normal tillgänglighetsanpassning.
- D- Serviceboende LSS eller SoL, normal tillgänglighetsanpassning.
- E- Gruppboende SoL.

I region östra söderort finns idag, inom stadens egen regi och upphandlade verksamheter, totalt 333 boenden/lägenheter inom kategori A-E. 87 av dessa finns i Farsta, 87 i Skarpnäck och 159 i Enskede-Årsta-Vantör.

Det kommer att färdigställas 32 lägenheter i Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsområde under år 2020. Dessa är inräknade som pågående projekt i bifogad exel-fil då boendena ännu inte är i drift.

Befintliga individuella avtal

Stadsdelsförvaltningarna utreder och fattar beslut om rätt till bostad med särskild service. Stadsdelsnämnden är ansvarig för att insatsen verkställs.

Enheten för bedömning och förmedling inom socialförvaltningen har i uppdrag att förmedla bostad hos utförare som är upphandlade av staden inom ramen för lagen om valfrihet, LOV. I de fall enheten inte kan hitta någon lämplig utförare som motsvarar personernas behov så ansvarar stadsdelsförvaltningen för att anskaffa och förmedla bostad till den enskilde. Stadsdelsförvaltningen måste då avtala med utförare som ligger utanför stadens LOV-avtal.

Region östra söderort har upprättat individuella avtal utanför stadens LOV-avtal för 100 personer med insatsen bostad med särskild service. Avtalen uppgår till en total dygnskostnad om drygt 400 000 kronor. Då köp av plats utanför stadens LOV-avtal många gånger innebär en högre dygnskostnad är det kostnadsdrivande för staden att ha upprättade individuella avtal.

Det varierar mellan stadsdelsförvaltningarna i vilken utsträckning som det skulle vara möjligt att erbjuda de personer som har individuella avtal en plats inom upphandlade verksamheter. Uppskattningen är att en större andel av besluten skulle kunna verkställas inom LOV-avtal om det fanns ett större utbud av bostäder.

Pågående projekt av boenden

I dagsläget pågår totalt 10 byggnadsprojekt i regionen som kommer att innebära ett tillskott om 91 bostäder. Fyra av projekten kommer att avslutas och gå över i drift under år 2020. Det innebär ett tillskott om 32 lägenheter under år 2020. Övriga pågående projekt uppskattas vara klara inom en femårsperiod.

Uppskattat behov av boenden år 2030

Då behovsframskrivningen av behov i befolkningsprognosen i Stockholms stad är övergripande ger det svårigheter för stadsdelsnämnderna att ta fram prognoser i regionsplanen. Därmed bygger det uppskattade behovet på erfarenheter av målgruppen och kända behov inom förvaltningarna. I och med detta ska prognosen läsas med försiktighet.

Förmedlingen av bostäder görs centralt i staden. Vid nybyggnation av bostäder enligt SoL och LSS kan stadsdelsnämnden endast räkna med en del av nybyggnationen. Detta är faktorer som gör det svårt för regionen att göra prognoser av kommande behov och i vilken utsträckning behovet kan tillgodoses.

Fram till år 2030 är uppskattningen att region östra söderort har ett ökat behov med 282 lägenheter utöver befintligt bestånd. Detta ger ett underskott år 2030 om 169 lägenheter. I det befintliga beståndet är då pågående byggprojekt inräknade som färdigställda. Personer som har individavtal utanför LOV-avtal räknas därmed inte in i det uppskattade behovet av tillskott av bostäder. Eftersom att en stor del av de personer som har individavtal utanför LOV-avtalet skulle kunna bo i upphandlade boenden ger det en underskattning av behovet av nytillskott.

I nedanstående tabell redovisas regionens uppskattade underskott för år 2030.

Uppskattat behov av bostäder inom region östra söderort år 2030			
Kategori	Bestånd	Uppskattat behov *	Utfall
A	16	34	-18
B	30	45	-15
C	215	277	-62
D	101	124	-23
E	54	105	-51
Totalt, Kategori A-E	416	585	-169

* Det uppskattade behovet har räknats ut med hjälp av en ökning utifrån det befintliga beståndet år 2020.

Stadsdelsförvaltningarna i region östra söderort har identifierat utmaningar för att kunna tillgodose enskildas behov inom stadens LOV-avtal och hitta lämpliga boendeinsatser. Dessa finns redogjorda nedan.

Brist på korttidsboende för personer som tillhör personkrets 2

En utmaning som har identifierats är att personer som tillhör personkrets 2 inte har tillgång till korttidsboende på samma sätt som andra målgrupper. Det kan till exempel handla om en person som i samband med en olycka har fått omfattande skador. Personen kan i avvaktan på utredning vara i behov av korttidsboende. I dessa fall är möjligheten att hitta korttidsboende begränsade, vilket gör att alternativet då är kostsamma boenden utanför stadens upphandlade verksamheter eller inom verksamheter vars inriktning är för äldre personer.

Otillräckligt antal lägenheter för personer inom socialpsykiatrin

Det finns generella svårigheter med att tillgodose behov av bostad med särskild service enligt socialtjänstlagen för socialpsykiatrins målgrupp eftersom att antalet lägenheter i staden inom kategori D och E är otillräckligt.

Brist på profilboenden för vissa specifika behov

Stadsdelsförvaltningarna kan emellanåt ha svårigheter med att hitta lämpligt boende som matchar specifika behov hos enskilda individer. Exempel på detta är profilboende med inriktning för dövstumma personer och gruppboenden enligt LSS inom staden för personer som tillhör personkrets 2 på grund av demens eller förvärvad hjärnskada.

Personer som har en funktionsnedsättning kombinerat med ett missbruk eller annan tilläggsproblematik är en målgrupp som många gånger har ett behov av stöd som inte går att tillgodose inom aktuella boendekategorier. Profilerade boenden skulle i högre grad kunna utvecklas inom staden för att kunna möta behov som kräver speciell kompetens. Andra exempel på profilerade gruppboenden är boenden som riktar sig till personer med Prader-Willis syndrom respektive högfungerande autism.

Underlaget för ovan nämnda målgrupper är inte tillräckligt stort i en enskild stadsdel eller inom regionen för att kunna göra en planering

för en gruppbostad på stadsdelsnivå. I och med detta skulle en inventering av behovet hos aktuell målgrupp kunna vara en fördel för staden. En stadsövergripande inventering kan med fördel till liknande målgrupper inom LSS och SoL.

Slutsatser summering

Då behovsframskrivningen för Stockholms stad är övergripande ger det svårigheter för stadsdelsnämnderna att ta fram prognoser i regionsplanen. Därmed bygger det uppskattade behovet på erfarenheter från målgruppen och kända behov inom förvaltningarna. I och med detta ska prognosen läsas med försiktighet.

Region östra söderort har ett tilltagande behov av bostäder för personer med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar. Det råder mer eller mindre brist av bostäder inom samtliga kategorier, A-E, under planeringsperioden 2020-2030.

Förutsatt att det inte byggs fler bostäder än de som redan är planerade, bedöms bristen av bostäder att kvarstå och öka till år 2030. Förutom att det kan bli svårt för regionen att verkställa beslut om bostad, så kan bristen på bostäder innebära försämrade livsvillkor för den enskilde. En konsekvens av att staden saknar bostäder för aktuella målgrupper är att kostnadsdrivande avtal upprättas utanför stadens LOV-avtal.

Förvaltningarna inom regionen är aktiva med att anmäla intresse för att bygga bostäder med särskild service vid nybyggnation inom respektive stadsdelsområde. Detta i sig bedöms dock inte tillräckligt för att klara framtida behov av boenden. Staden har behov av en mer långsiktigt samlad strategi, och behöver bli mer aktiva för att möta de framtida behoven av bostäder för aktuella målgrupper.

Bilagor

1. Excelformulär
2. Vägledning för framtagande av Boendeplanen
3. Områdesdata för befolkningsprognos
4. Swecos prognos över kommande behov av bostäder med särskild service